

мабуть, пристали до якоїсь зграї, і ми вже почали забувати про своїх вихованців.

Але якось ідемо ми з риболовлі додому. Дивимося — по луці розгулює зграя лелек. Помітили нас, насторожилися — зараз полетять. Раптом бачимо — від зграї відділяються троє лелек й направляються просто до нас.

— Та це ж наші лелеченята! — зраділи ми й почали манити* їх рибою.

І от ці великі дикі птахи підбігли до нас, залопотіли крилами, заметушилися — так і хапають рибу з рук! Схопить рибку дзьобом, підкине уверх, перехопить зручніше й проковтне, а потім від задоволення навіть голову закине на спину й дзьобом затріщить. Наші лелеки рибу з рук їдять, а вся зграя дивиться здалеку. Шиї витягнули, дивляться — мабуть, нічого не можуть зрозуміти. Наїлися лелеченята, дзьобами вдячно поляскали й повернулися назад до зграї. А ми пішли додому.

Більше ми їх не бачили. Стало холодно. Полетіли вони на теплий південь.

За Георгієм Скребицьким [46]¹

Тлумачний словничок

Стані́ця — стара назва козацького населеного пункту сільського типу.

Мани́ти — кликати.

Лебідь, Рак і Щука

Капловухе Цуценья прибігло до річки.

Дивиться: чудова тепла вода хлюпочеться, плавають у цій воді різні звірі, птахи та комахи.

Качки качаються човниками. Поважно пливуть гуси.

Водяний Пацюк робить моторні кола, хвостом підрулює.

¹ У квадратних дужках подано номер посилання на твір у Списку використаних джерел.

Водомірки пливуть по воді, жуки-плавунці пірнають, срібні стародуби крутяться.

Заздрісно стало Цуценяті. Ех, думає, мені б поплавати!

А як плавають — невідомо. Ще ні разу Цуценя не плавало. І зайти у воду страшно.

Пропливає вздовж берега Лебідь, крила склав горбочком, шию держить гоголем. Немов би нічим і не поворухне, а так і котиться по воді!

— Чуєш, Лебедю? — каже Цуценя. — Навчи мене плавати!

Повернув Лебідь гордовиту голову, одним оком подивився на Цуценя.

— Ну що ж, — каже. — Навчайся. Я покажу.

— Показуй, показуй!

— Треба прямесенько сісти на воду. Груді вперед. А тепер лапами по черзі загібати, як веслами. У тебе лапи з перетинками?

Підняло Цуценя передню лапу. Розгляділо. Лапа як лапа, з кігтями й смухом. Ніяких перетинок немає.

— У тебе позаду ще лапи, — посміхається Лебідь. — Може, там перетинки?

Підняло Цуценя задню лапу. І тут ніяких перетинок немає, одні кігті.

— А без перетинок не можна?

— Та як же без перетинок? — питає Лебідь. — Загібати незручно. Далеко не попливеш. Не візьмуся я тебе навчати, недоладного...

Образливо зробилося Цуценяті.

Невже тільки воно таке недоладне, без перетинок?

Такого бути не може.

Під берегом чорний Рак копошиться, вилізає з нори. Цуценя його помітило й запитує:

— Чуєш, Раче, умієш плавати?

— Та не гірше від інших!

— Навчи мене, будь ласка! Навчи!!

— Добре, — відповідає Рак. — Дивись уважно. Припустимо, ти вилазиш з нірки. Тепер повертайся. Починай закріпати хвостом швидко-швидко! І попливеш задом уперед. Хвіст у тебе суглобний? Ось такий?

Цуценя повернулося, спіймало себе за хвостик. Скосило очі. Хвіст у нього як хвіст: така тоненька хворостинка в шерстинках. Зовсім не схожий на хвіст Рака.

— А якщо хвіст не суглобний? Не широкий?

— Тоді не можна, — відповідає Рак. — Подумай саме: як же закріпати воду? Неможливо. Далеко не попливеш.

— Ну все ж таки, ну все ж таки спробуймо!

— Ні, не візьмуся я тебе навчати, — сказав Рак і поплив хвостом уперед.

Зажурилося Цуценя.

Лапи для плавання не природні, хвостик не годиться. А у воду полізти ой як хочеться!

Раптом з води Щука вилетіла — плюх! — знову пірнула. Тільки бризки навколо та кола по воді... Ось це плавець!

— Ей, Щуко! — кричить Цуценя. — Послухай, навчи мене плавати! Я тебе дуже прошу, будь ласка!

Завмерла Щука, немиготливими зеленими очима дивиться на Цуценя.

— Гаразд, — відповідає. — Це дуже просто. Ти лежиш у воді, як дерево. Не ворушишся. Потім хвостом як-к-к махнеш, як-к-к плавцями вдариш — одразу ж усіх і обженеш!

— Чим, чим удариш?

— Я тобі пояснюю: пла-в-ця-ми!

— Якими плавцями? Немає в мене плавців!

— Немає?

— Немає!!

— Узагалі?

— Узагалі!!

— Тоді не за своє діло не берися — сердито відрізала Щука, махнула хвостом і зникла в темній глибині.

Дзявкнуло Цуценя від гіркої образи, підскочило на всіх чотирьох лапках. Не вдержалося на крутому березі — перевернулося! — і шубовснуло у воду.

— Ой-ой-ой!!

Випірнуло, не тямлячись від страху, головою трусить, чхає. Але чомусь не тоне. Лапи самі собою б'ють по воді, піну збивають! І берег усе ближче, ближче!..

Виходить, пливе Цуценя! Саме навчилося плавати!

Та як добре навчилося! Краще від усіх пливе! По-собачому!

За Едуардом Шимом [57]

Завдання

1. Вікторина «З якого твору?»

- Цуценя повернулося, спіймало себе за хвостик. Скосило очі. Хвіст у нього як хвіст: така тоненька хворостинка в шерстинках.
- Наші лелеки рибу з рук їдять, а вся зграя дивиться здалеку. Шиї витягнули, дивляться — мабуть, нічого не можуть зрозуміти.
- Качки качаються човниками. Поважно пливуть гуси.
- Недалеко від нашого будинку росло старе дерево.

2. Розгадай ребуси.

